

umetnih skladeb pridejanih, toda le take, ki so se že v izobraženih krogih udomačile. Pesmarica bode torej tako urejena, da bo služila omikanemu, kakor tudi priprostemu pevcu.

Pa tudi na tiste ude družbe sv. Mohorja smo se ozirali v tej pesmarici, ki ne poznajo sekiric ali nôt, in ki niso pevci. To pa smo dosegli s tem, da smo za vsako skladbo, ki je tiskana štiriglasno in ima med nôtami tudi besedilo (po jedno ali dve kitici), ponatisnili takoj spodaj vso pesen. Na ta način dobijo tisti udje, ki niso pevci, lepo zbirko slovenskih pesnij, in ta pesmarica jim bode služila kot nekak „cvet slovenskega pesništva“. V teh pesnih bodo našli veliko lepega, vzvišenelega blažilnega. Ker ima ta pesmarica namen, da nese plemenito slovensko pesen v najširje kroge slovenskega naroda, zato bodi tudi vsakega prijatelja slovenskemu petju sveta dolžnost, da širi in gladi tej pesmarici pot v najnižjo kočjo slovenskega seljana. Vsak pevec, bodi si mladenič ali deklica, vsak ud kakega slovenskega pevskega zbora, naj se že zaradi te pesmarice vpiše letos za Mohorjana, ako se še ni prej prišteval naši veliki družbi. S tem bodete slovenski pevci in pevke najbolje pokazali, kako visoko čislate plemenito pesen slovensko.

V Celovcu, dné 25. prosinca 1896. leta.

Dr. J. S.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

V osmi seji dne 22. januarja prosi posl. Hribar za pojasnilo, kako to, da se govori poslancev objavljajo že v listih, če tudi stenografični zapisniki še niso izgotovljeni. Pojasni se, da dotične objave govorov, poslanci sami preskrbe. Posl. dr. Majaron opozarja predsednika finančnega odseka posl. Kluna na okoliščino, da so razprave finančnega odseka tajne in da torej o teh ne sme noben list nič objaviti. „Slovenec“ je pa nekaj tacega objavil in dotični predlog še po svoje zavil; načelnik finančnega odseka mora skrbeti, da se to ne zgodi več. — Dež. glavar Detela naznani, da je došel vladni načrt zakona, s katerim se dopolnjuje § 13. zakona z dne 26. oktobra 1887., dež. zak. št. 2. iz l. 1888., o razdelbi skupnih zemljišč in o uredbi dotičnih skupnih pravic do uživanja in oskrbovanja. — Posl. Klun predlaga, naj se odsek za stavbeni red pomnoži s 3 člani, da bode sklepčen, ker je več članov bolnih. Se sprejme. — Posl. dr. Tavčar utemeljuje svoj in tovarišev samostalni predlog glede odpovedi carinske pogodbe z Ogersko. Govornik poudarja velik napredek Ogerske v zadnjih 25letih; ta napredek ima pa Ogerska zahvaliti le velikim ugodnostim, katere uživa na gospodarskem polju, dočim mora Avstrija vsled ogerske konkurence propadati Pravičnejša razdelba skupnih stroškov obeh državnih polovic je neobhodno potrebna. Konečno govornik poudarja, da se more pogodba skleniti le mirnim potom. — Posl. Povše utemeljuje svoj in tovarišev predlog glede carinske pogodbe z Ogersko. Govornik posebno poudarja veliko škodo sedaj obstoječe pogodbe za tostransko kmetijstvo Ogerska dela veliko konkurenco Avstriji zaradi obilnih ugodnostij. — Posl. Klun utemeljuje samostalni predlog glede zopetne priklopitve žumberskega in marijindolskega okraja nekdanje granice k deželi kranjski. Govornik s zgodovinskimi fakti dokazuje, da sta ta

dva okraja že od nekdanj pripadala Kranjski. — Isti trije samostalni predlogi se odkažejo upravnemu odseku v pretres in poročanje. — Imenom finančnega odseka na to poročajo: Posl. dr. Žitnik o prošnji županstva Sv. Mihaela, okraja postojnskega glede podpore za napravo vodovoda in predlaga da se odstopi deželnemu odboru v rešitev. Sprejeto. — Posl. Murnik o prošnji podpornega društva za izpuščene kaznjence na Kranjskem in predlaga, da naj se dovoli 50 glđ. — Predlogu se pritrdi. — Posl. Klun o prošnji krajnega šolskega sveta v Starem Trgu pri Ložu za uvrstitev drugega učiteljskega mesta v II. plačilni razred. Prošnja se odstopi po priporočilu posl. Modica dež. odboru v daljno poslovanje. — Posl. Murnik o prošnji mestne občine črnomaljske za odpis ostalega posojila 4890 glđ. za zgradbo šolskega poslopja in predlaga, da se odkloni, ker bi se z uslišanjem napravil prenevaren precedens za druge slučaje. — Posl. dr. Tavčar toplo priporoča prošnjo in predlaga, naj se izroči deželnemu odboru v poizvedovanje in poročanje. Pri glasovanju se sprejme predlog finančnega odseka. Poročajo: Posl. Povše o prošnji županstva občine Kostelj, da deželni inženir stori potrebne priprave za napravo vodovoda in o prošnji županstva Videm in Podgora za napravo vodovoda. Posl. Pakiž priporoča prošnji. — Posl. dr. Papež o prošnji županstva v Drašičah za preložitve okrajne ceste Drašiče-Krmačina. Posl. Schweiger priporoča prošnjo. — Posl. Jelovšek poroča o prošnji županstva Gorenji Logatec, Hotedršica, Rovte in Planina, da se odkloni prošnja cestnega odbora Logaškega glede zgradbe ceste Dolenji Logatec-Rakek. Vse štiri prošnje se po predlogih omenjenih poročevalcev upravnega odseka izroče deželnemu odboru v rešitev oziroma poizvedovanje. — V odsek za stavbeni red se na novo volijo posl.; grof Leon Auersperg, dr. Majaron in dr. Žitnik.

V deveti seji dne 24. januarja utemeljuje posl. Hribar samostalni predlog glede ustanovitve deželne živinske posojilnice. Govornik poudarja važnost živinoreje za našega kmeta. Živinoreja je na Kranjskem kaj lepo razvita. Da bo živinoreja napredovala, je treba skrbeti, da je bo kmetovalec tudi v polni meri deležen. To se da doseči, če se ponudi kmetu prilika, zavarovati svojo živino zoper bolezni itd. Govornik priporoča, naj deželni odbor skrbno preštudira vprašanje o taki zavarovalnici in naj poroča v prihodnjem zasedanju. Ali naj se ustanovi deželna zavarovalnica ali privatna, katero bi dežela podprla jednokratnim prispevkom? Boljša bi bila na principu vzajemnosti ustanovljena privatna zavarovalnica. Kmetijska družba naj bi s pomočjo dežele ustanovila tako zavarovalnico. Gotovo bi tudi država ne odrekla svoje pomoči. Govornik poudarja, da se je treba z ustanovitvijo živinske zavarovalnice požuriti in opozarja, kako malo je še to zavarovanje razvito v Avstriji. V formalnem oziru predlaga govornik, naj se njegov predlog odkaže upravnemu odseku. Sprejeto. — Posl. dr. Žitnik utemeljuje svoj predlog glede ustanovitve dež. zavarovalnice proti požaru, toči in živinskim boleznim. Govornik poudarja, da le deželna, ne privatna zavarovalnica more prebivalstvu koristiti, dočim mu privatne škodujejo. Predlog se odkaže upravnemu odseku. — Imenom finančnega odseka poroča posl. Murnik o prošnji Alojzija Domicelja, učenca na vinarski in sadjarski šoli v Klosterneuburgu za podporo in predlaga, naj se priporočilno odstopi deželnemu odboru v rešitev. Sprejeto. — Posl. pl. Lenkh poroča o prošnji kmetijske podružnice v Velikih Lašičah glede podpore za povzdigo kmetijstva in predlaga naj se odstopi deželnemu odboru. Predlogu finančnega odseka se pritrdi. — Posl. Lenarčič poroča imenom upravnega odseka glede dovolitve priklad za cestne namene in predlaga: Deželni odbor se pooblašča, da onim okrajnim cestnim odborom, ki potrebščine odpadajoče na okrajni cestni zaklad leta 1897. ne bi mogli pokriti z 20% priklado na neposrednja davke, pri dokazani potrebi in na podstavi pravilno sestavljenega in podprtega

proračuna dovoli znotraj zakonitih mej za leto 1897. priklade nad 20 % k neposrednim davkom z izvanredno doklado vred ter ukrene potrebno zaradi predpisa in pobiranja teh priklad. Predlogu se pritrdi. — Posl. grof Barbo poroča o prošnji več posestnikov v Kandiji pri Novem mestu za razširjanje deželne ceste v Kandiji in predlaga naj se odstopi dež. odb. Sprejeto. Posl. Kersnik poroča o prošnji županste v Režiše, Kanderše, Kolovratu in lastnika medijskih toplic za ustanovitev c. kr. žandarmerijske postaje na Mediji in o prošnji županstva Trojanane za ustanovitev c. kr. žandarmerijske postaje v Trojanah. Govornik pojasnjuje varstvene razmere v teh krajih, opozarja na umore v Trojanah in predlaga imenom upravnega odseka, naj se odstopita prošnji deželnemu odboru, da pri vladi izposluje ustanovitev orožniške postaje v Trojanah. Dež. predsednik baron Hein dvomi, da bi vlada mogla izpolniti željo glede postaje v Trojanah. Posl. Košak priporoča ustanovitev postaje v Št. Jurju pri Izlakah ali v Mediji. Posl. Pfeifer želi orožniške postaje v Št. Jerneju. Dež. predsednik baron Hein pravi, da mora št. jernejska občina najprej sama skrbeti za redarstvo. Predlog upravnega odseka se na to sprejme.

V deseti seji dne 28. jan utemeljuje posl. Hribar samostalni predlog glede davčnih in pristojbinskih olajšav za nove obrtnostne podjetje v mestu Ljubljani in bližnji okolici. Vlada je dovolila take olajšave za Trst, da ga narodno-gospodarsko povzdigne. Ljubljana je vsled potresa močno trpela. Skrb mora biti vseh odločilnih faktorjev, da se ji opomore. Narodno-gospodarsko se bo povzdignila, če se olajša v mestu in okolici, ustanovitev obrtnostnih podjetij. Velika industrija, katere ni skoro nič v naši deželi, bi ji bila v veliko korist, ko bi se razvila. V formalnem oziru predlaga govornik, da se predlog odkáže upravnemu odseku. Sprejeto. — Posl. baron Schwegel poroča imenom finančnega odseka o prošnji kmetijske podružnice v Krškem glede podpore in brezobrestnega posojila vinogradnikom in predlaga, naj se odstopi deželnemu odboru z naročilom, naj brez odlašanja in temeljito uvažuje, kako ugoditi tej zahtevi in naj stavi resne predloge, kako dobiti za ta namen potrebna sredstva. Predlogu se pritrdi. — Posl. Murnik poroča o prošnji občinskega odbora na Dobrovi pri Ljubljani glede podpore v občinske namene in za napravo gasilnega orodja in predlaga, naj se prvi del prošnje odkloni, drugi pa odstopi deželnemu odboru. Sprejeto. — Posl. baron Schwegel poroča o prošnji županstva v Šmihelu pri Novem mestu zaradi zgradbe bolnice za ženske na deželne stroške. Poročevalec predlaga z ozirom na slabe finančne razmere, da se prošnja odkloni naznani pa županstvu da bi bila dežela pripravljena dati podporo za ustanovitev take bolnice v Šmihelu ali Novem mestu. Pfeifer podpira prošnjo. Predlog finančnega odseka se sprejme. — Posl. Murnik poroča o prošnji kmetijske podružnice v Št. Juriju pri Kranju glede podpore za nakup drevesnice in predlaga, naj se odstopi dež. odboru priporočilno v rešitev. Sprejeto. — Posl. baron Schwegel poroča o prošnji Marije Škrjanc v Ljubljani za povišanje letnega doneska za najdensko Marijo Stolzer in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Predlog se sprejme. — Posl. vitez Langer poroča imenom upravnega odseka v samostalnem predlogu posl. Pfeiferja o zemljknižnem vpisu na podstavi zasebnih listin v malostnih zemljiškknjižnih stvarih. Poročevalec poda celo zgodovino prisilne legalizacije in predlaga z ozirom na to, da bi predlagana olajšava ne škodila varnosti zemljknižnega prometa, da naj se Pfeiferjev predlog sprejme. Posl. baron Wurzbach je za to, da naj bi se ali legalizacija ali povsem odpravila ali pa v vsem vzdržala in predlaga naj se Pfeiferjev predlog odkloni dež. odboru pa naroči poizvedovati, bili ne kazalo delati na popolno odpravo legalizacije. Posl. Globočnik poudarja važnost legalizacije, na kateri sloni sigurnost zemljiške knjige. Legalizacija je potrebna. Govornik poda celo zgodovino o legalizaciji in poudarja sleparije, ki so se in se bodo vršile, če se

odpravi legalizacija. Popolnoma ničeva je trditev, da ima dotičnik z legalizacijo stroške in pota. Potlej še le, če se legalizacija odpravi, bo imel sitnosti in pota, ker listine ne bodo prav narejene. Govornik se izreka proti Pfeiferjevemu predlogu: Posl. Pfeifer, Zelen in Jelovšek podpirajo predlog. Posl. dr. Tavčar se izreka proti predlogu, ker je prepričan, da bo kmet na slabšem, ker se bo vsled nepravilnih listin zapletel v pravde. Imel bo še več stroškov in potov. Ko poročevalec priporoča, naj se sprejme nastopni zakon: „Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske na podlagi določil, katere obseza državni zakon z dne 5. junija 1890, drž. zakonika št. 109, o zemljiškknjižnem vpisu na podstavi zasebnih listin o malostnih zemljiško knjižnih stvarih, ukajujem tako: § 1. Malostne zemljiškknjižne stvari v smislu drž. zakona z dne 5. junija 1890, drž. zakonika št. 109, so one, pri katerih v dotičnih zasebnih listinah napovedani znesek kake terjatve ali cena ali vrednost kake legovine ali kakega prava sploh ne presega vsote 100 gld. brez obresti in postranskih pristojbin. § 2. Ta zakon stopi v veljavnost s tistim dnevom, ko se razglasi. § 3. Mojemu ministru za pravosodje je naročeno izvršiti ta zakon“, in naslednjo resolucijo: „Vlada se pozivlja, da pri izdaji izvršitvenih naredeb skrbi za to, da teh določb ni uporabljati pri listinah, ki se sicer glasijo na vsote v smislu tega zakona, iz katerih je pa razvidno, da so te vsote le deli vrednosti presegajoče 100 gld., ali pa da se s takimi listinami namerava izogib predstoječim predpisom“. Zakon se je sprejel s 19 proti 11 glasovom, resolucija pa odklonila s 17 proti 16 glasovom. Wurzbachov predlog je pal. — Posl. Povše poroča o prošnji glavnega odbora kmetijske družbe Kranjske glede pospeševanja ustanovitve kmetijskega kemičnega poskuševališča in predlaga naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto. — Isti poslanec poroča o prošnji prebivalcev v vasi Čatež pri Trebnjem, da bi deželni tehnik izdelal načrt za napravo vodovoda in predlaga, naj se odstopi dež. odboru. Sprejeto. — Posl. Kalan in tovariši interpelujejo o nekem vodopravnem predpisu v Novi vasi v radovljiškem okraju.

Prihodnja seja je bila danes.

— **Potrjen zakon.** Cesar je potrdil v lanskem zasedanju dež. zbora vsprejeti zakonski načrt glede preložitve dela okrajne ceste od Hotiča do Vač v litijskem cestnem okraju.

— **Častnim občanom** je imenovala občina Ježica gosp. dež. predsednika barona Heina in gosp. okr. glavarja markija Gozanija.

— **Regulacijski načrt za mesto Ljubljana;** kakor ga je izdelal mestni stavbinski urad in ga je odobrila v ta namen sklicana enketa je občinski svet ljubljanski v svoji seji dne 23. jan. t. l. sprejel brez bistvene premembe. Mestni magistrat bo dal ta načrt litografovati in ga uvedel v javno prodajo, tako, da bo vsakemu pristopen. S tem načrtom je narejen važen in odločen korak v skorajšnji početek temeljitega popravljanja razdrapane Ljubljane. Načrt določa natanko širskosti cest, ulic in trgov ter teh uravnava. Sedaj lahko prične vsakdo z delom, ker mu je znano, kako mu je graditi. Za prikup zemljišč in zgradb v namen uravnave raznih ulic in trgov je mesto proračunilo znesek 800.000 gld.

— **Predkoncesija za novo železnico.** Železniško ministerstvo je dalo gosp. dr. Arnoldu Becku, odvetniku na Dunaju, grofu Antonu Barbu v Rakovniku in Ludoviku baronu Bergu v Mokronogu dovoljenje za pripravljala dela za normalno ali ozkotirno železnico iz Trebnjega čez Mirno v Mokronog in dovaževalno železnico iz Mokronoga v Pijavce.

— **Kmetijsko podružnico** so osnovali v Vodichah dne 23. januarja.

— **Ceneje viržinke.** Finančno ministerstvo je znižalo ceno viržinkam od 5¹/₂ kr. zopet na 5 kr. Ta naredba stopi v veljavo z dnem 15. februarja.